

Helse- og omsorgsdepartementet

Postboks 8011 Dep.
0030 Oslo

NTNUs høringssvar - forslag til ny kommunal helse- og omsorgslov

Innsending av NTNUs høringssvar er delegert fra rektor ved NTNU til dekanus ved Det medisinske fakultet. Høringssvaret er et resultat av en prosess der innspill fra fagmiljø ved ulike fakultet ved NTNU er innarbeidet i uttalelsen. I høringssvaret vil NTNU fokusere på to utvalgte moment:

1. Utdanning og etterutdanning av leger og øvrig helsepersonell, samt utdanning av personell som kan ivareta lovforslagets nye og forsterkede krav til kompetanse i kommunene (primært berørt i lovforslagets kapittel 8, § 8-1 Undervisning og praktisk opplæring, og § 8-2 Videre og etterutdanning; samt § 6-2, 6. ledd; og § 3-4, jf. § 5 i forslag til lov om folkehelsearbeid.)
2. Forskning i, om og for den kommunale helse- og omsorgstjenesten (primært berørt i lovforslagets § 6-2, 10. ledd.)

Angående punkt 1, Utdanning, etterutdanning og praksisopplæring.

Fremtidens krav til utdanning av et tilstrekkelig antall kompetent helsepersonell, som har entusiasme og evner som er nødvendige for å fylle behovene i primærhelsetjenesten har fått en bred omtale både i St. meld. nr. 47 (2008-09) *Samhandlingsreformen*, i Innst. 212 S (2009-2010) *Innstilling fra helse- og omsorgskomiteen om samhandlingsreformen og om en ny velferdsreform*, og i høringsbrevene til lovforslagene som nå er ute til høring.

I høringsnotatet til ny lov om kommunale helse- og omsorgstjenester er tematikken primært diskutert i høringsnotatets kapittel 17, og konkretisert i lovforslagets kapittel 8. Begge steder fremgår at Helse- og omsorgsdepartementet kan og vil utarbeide forskrift. I høringsnotatet (s. 222) fremgår at målet med forskriften vil være å tydeliggjøre og presisere det samlede ansvar for foretakenes og kommunenes medvirkning til undervisning og praktisk opplæring av helsepersonell. Målet er altså en tydeliggjøring av det som også til nå har vært gjeldende rett.

NTNU mener at dette ikke vil være tilstrekkelig for å nå de ambisiøse målene som lanseres i dokumentene som er nevnt over. Hovedgrunnen til dette er at kommunenes forhold til de institusjonene som faktisk utdanner personell ikke blir tydelig nok lovfestet. Riktignok anføres i høringsnotatet at Kunnskapsdepartementet vil fremme en stortingsmelding om

Postadresse	Org.nr. 974 767 880	Besøksadresse	Telefon	Saksbehandler
Postboks 8905 7491 Trondheim	E-post: dmf-post@medisin.ntnu.no	Medisinsk teknisk forskningssenter, Olav Kyrres gt 9	+47 73 59 88 59	Erik Ingebrigtsen
	http://www.ntnu.no		Telefaks +47 73 59 88 65	Tlf: +47 73 59 01 36

All korrespondanse som inngår i saksbehandling skal adresseres til saksbehandleren ved NTNU og ikke direkte til enkeltpersoner. Ved henvendelse vennligst oppgi referanse.

velferdsstatsutdanningene, noe NTNU ønsker velkommen. I tillegg mener NTNU at en endring i lovteksten og en spesifisering av utdanningsinstitusjonenes rolle vil være av avgjørende betydning for å sikre et tilstrekkelig antall praksisplasser av høy kvalitet i primærhelsetjenesten, også i forkant av KDs Stortingsmelding (se NTNUs spesifikke forslag under).

Som aktør i utdanning av leger og andre helsepersonellgrupper med behov for praksisopplæring, møter NTNU en vedvarende utfordring i å skaffe et tilstrekkelig antall gode praksisplasser i primærhelsetjenesten. NTNU mener at det i for liten grad finnes kontaktpersoner eller enheter i kommunene med overordnet ansvar for å tilrettelegge for praksisopplæring i primærhelsetjenesten. Så langt har det heller ikke hørt til de grunnleggende forventningene til fastlegerollen at denne skal ta et selvstendig ansvar for å delta i praksisopplæringen.

I dag må NTNU inngå egne avtaler direkte med fastleger for å skaffe studentene praksisopplæring, til en betydelig kostnad. Studentenes behov for praksisopplæring bør sørges for gjennom et kommunalt ansvar, og gjennom kommunal myndighet over deler av fastlegenes tidsbruk. Praksisperioder av høy kvalitet i primærhelsetjenesten vil sikre rekruttering gjennom å gi studentene positive erfaringer fra sektoren.

NTNUs forslag i forhold til utdanning, etterutdanning og praksisopplæring.

NTNU foreslår at det i § 8-1 spesifiseres at kommunene "plikter å medvirke til undervisning og praktisk opplæring av helse- og omsorgspersonell, herunder også videre og etterutdanning i **samarbeid med relevante utdanningsinstitusjoner.**" Videre bør dette kompletteres gjennom et nytt punkt e) i Fastlegeforskriftens § 7, som denne loven viser til: **§ 7 e): at fastlegen deltar i gjennomføring av praksisperiode for medisinerstudenter**

Sekundært foreslår NTNU at det i departementets arbeid med forskrift til dette punktet, og i forarbeidene til loven anføres at målet er å "... tydeliggjøre og presisere samlet ansvar for foretakenes og kommunenes medvirkning til **universitetenes og høgskolenes** undervisning og praktisk opplæring av helsepersonell." (jf. høringsnotatets side 222)

Videre foreslår NTNU at dette momentet tydeliggjøres ved at punkt § 6-2, 7. ledd får et mer entydig budskap knyttet direkte til dette punktet. "Samarbeid om utdanning, praksis og læretid, i **samråd med regionens universitet og høgskoler.**" De andre momentene som i lovforslaget inngår i 7. ledd bør flyttes til et annet ledd.

Angående punkt 2. Forskning i, om og for kommunehelsesektoren

Behovet for ny kunnskap og kompetanse i den kommunale helse- og omsorgstjenesten omhandles i høringsnotatets kapittel 18, med henvisning til vektleggingen av dette momentet i St. meld. 47 (2008-09) *Samhandlingsreformen*. Siste avsnitt s. 223 poengterer den sentrale rollen som universitets- og høgskolesektoren spiller i forskning om, for og i den kommunale helse- og omsorgstjenesten. Dette gjelder både som utøver av forskning, og som samarbeidspartner for

kommunene i dette viktige arbeidet. Høringsnotatet peker også på de Allmenntilleggs medisinske forskningsenheter ved UiO, UiB, NTNU og UiT.

I lovforslaget er kommunenes oppgaver i forhold til forskning et mulig, med ikke obligatorisk punkt i den pliktige samarbeidsavtalen mellom kommuner og helseforetak (§ 6-2, 10. punkt). NTNU vil imidlertid påpeke at lovforslaget stiller klare krav til kommunenes oversikt over helsetilstand, helseutfordringer og tiltak for å møte denne situasjonen, noe som vil gi behov for kontinuerlig kunnskapsoppdatering selv for de aller minste kommunene. Det kan oppfattes som paradoksalt at høringsnotatet beskriver universitets- og høyskolesektorens viktige rolle i forskning, samtidig som dette ikke gjenspeiles i lovforslaget. Vi mener at et tettere samarbeid mellom kommunene og våre forskningsmiljøer på dette punktet vil fremme kommunenes rekruttering av engasjerte fagpersoner, og styrke helse- og omsorgsarbeidets kunnskapsbasis. Dette vil være avgjørende for at Samhandlingsreformen skal lykkes. NTNU ønsker derfor at loven om kommunale helse- og omsorgstjenester i større grad skal speile spesialisthelsetjenestens lovpålagte oppgaver på dette punktet.

NTNUs forslag i forhold til høringsnotatets punkt om forskning

Til § 3-1 *Kommunenes overordnede ansvar for helse- og omsorgstjenester*. Her er siste momentet som nevnes at Kommunen skal samarbeide med fylkeskommunene, RHF-ene og staten slik at helse- og omsorgstjenesten best mulig kan virke som en enhet. NTNU mener at det til denne paragrafen bør tilføyes: **"Kommunen skal samarbeide med relevante fagmiljø i universitets- og høyskolesektoren og helseforvaltningen for å sikre en kunnskapsbasert helse- og omsorgstjeneste"**.

Videre foreslår NTNU en endring i § 6-2, 10. punkt, med en poengtering av universitetenes og høyskolenes rolle:

"10. Avtalen bør omfatte samarbeid om forsknings- og utviklingsarbeid, i samråd med relevante universitet og høyskoler."

Med hilsen

Stig A. Slørdahl
Dekanus, Det medisinske fakultet, NTNU

Erik Ingebrigtsen
Rådgiver, DMF, NTNU

Kopi:
Rektor